

Uued teadusdoktorid

Meditsiinidoktor Jelena Štšepetova

29. augustil 2011 kaitses TÜ meditsiinilise mikrobioloogia teadur Jelena Štšepetova TÜs meditsiinidoktori väitekirja „Characterization of intestinal Lactic acid bacteria bacteriological, biochemical and molecular approaches“. Tööd juhendasid emeriitprofessor Marika Mikelsaar ja vanemteadur Epp Sepp TÜ mikrobioloogia instituudist ning oponeeris dotsent Gjalt Welling Groningeni ülikoolist.

Uurimistöö eesmärgiks oli iseloomustada erinevate meetodite abil soolestiku piimhappebakterite liigilist koostist ja metaboolset toimet erineva vanuse, elukoha ja tervisliku seisundiga isikutel. Uuringute tulemusena selgus, et erinevates biotehnoloogilistes rakendustes kasutatavate laktobatsillide omaduste kirjeldamiseks sobivad bakterite ainevahetusel põhinevad fenotüübilised meetodid, kuid nende liikide määramisel on tõhusamad ITS-PCR ja 16S rRNA sekveneerimine. *Bifidobacterium spp.* hulga määramiseks imikutel on eelistatum FISH-meetod. Allergilistel lastel prevaaleerib seedekulgla bifidobakterite perekonnas *B. adolescentis*.

Probiootikumina patenteeritud tüvi *Lactobacillus plantarum* Inducia DSM 21379 samastati erinevate fenotüpeerimis- (API 50CHL) ja genotüpeerimismeetoditega (ITS-PCR, PFGE) ning need meetodid võimaldavad laktobatsillide uurimist bioloogilises materjalis ja probiootilistes toodetes.

Meditsiinidoktor Radko Avi

2. novembril 2011 kaitses TÜ meditsiinilise viroloogia teadur Radko Avi TÜs meditsiinidoktori väitekirja „Natural polymorphisms and transmitted drug resistance in HIV-1 CRF06_cpx and its recombinant viruses in Estonia“. Tööd juhendas prof Irja Lutsar TÜ mikrobioloogia instituudist ja oponeeris prof Jan Albert Rootsi Karolinska Instituudist.

Töö eesmärkideks oli määrata Eestis levinud HIV-1 CRF06_cpx viiruse looduslikult levinud ravimiresistentsed mutatsioonid peamiste antiretroviirusravimite (ARVde) märklaudpiirkondades (PR, RT, IN); ülekanduva ravimiresistentsuse (RR) määr vahetult pärast intensiivse ARV alustamist ja CRF06_cpx viirustüve mõju ravimiresistentsete mutatsioonide kujunemisele.

Töö tulemusena selgus, et 1) Eesti HIV-1 CRF06_cpx viirustel ei esine loodulikke ravimiresistentsid mutatsioone ei PR, RT ega IN piirkondades, mis näitab, et need viirused on tundlikud kõigi laialt levinud ARVde suhtes; 2) ülekandunud RR oli 2008. a suurenenud 5,5%-ni, kust alates on rahvusvahelistes ravijuhendites soovitatud HIV-1 genotüüpilist RR testi; 3) ravimiresistentsed mutatsioonid Eesti CRF06_cpx raviga mõjutatud viirustel sarnanevad HIV-1 subtüüp B viirustega, viidates nimetatud viiruste sarnasele ravivastusele laiemalt kasutaud ARV-ravirežiimide korral.

Meditsiinidoktor Edward Laane

30. novembril 2011 kaitses PERHi hematoloogia keskuse juhataja Edward Laane TÜs meditsiinidoktori väitekirja „Multiparameter flow cytometry in haematological malignancies“. Tööd juhendas prof Hele Everaus TÜ hematoloogia-onkoloogia kliinikust ja oponeeris dr Estella Matutes Londoni kuninglikust Marsdeni kliinikust.

Töös uuriti vooltsütomeetria kasutamise võimalusi erinevate pahaloomuliste verehaiguste diagnostikas ning keemiaravi mõju hindamisel vaadeldud haiguste kliinilisele kulule.

Töö tulemusena selgus, et vooltsütomeetria abil on võimalik 97% täpsusega eristada healoomulist lümfoidset hüperplaasiat maliigsetest lümfoomidest ja maliigseid lümfoome täpselt klassifitseerida 90%-l juhtudest. Leidsime, et minimaalse residuaalse haiguse olemasolu ägeda müeloidse leukeemia ravi lõppedes on väga halva prognostilise tähendusega ning haigete prognoosi parandab vaid vereloome tüvirakkude siirdamine. Uuringud näitasid samuti, et ägeda lümfoblastse leukeemiaga lastel on dendriittrakte luuüdis haiguse diagnoosimisel väga vähe. Dendriitrakud taastuvad referentsväärtusteni induktsioonravi lõppedes seitsmendal ravinädalal, kuid pikaajne keemiaravi kahjustab standardriskirühma lastel müeloidseid dendriittrakte.